

ka, Schó-
gad irj!
szinszky
s Lajoska,

meztör-
t, Balázs-
érmések»,
gyermek-
bel, díszes
imű soro-
megküldi.

an közölt
tték: Kis

A.

íti a leg-
om itélni.
n kariká-
ja legyen
üvös tük-
aki egyéb-
elvét szo-
Biztosan
n. — Kis
szeretném
pán ügyes
jó a szí-
lix. Mért
a szebben
le nem a
m. heti
elolvasod:
n Alfréd.
e magyar-
eresnek a
am felele-
m, meg is
»Lányok
Vöfnernél
ifogásom.
alljak. —
apán iro-
ot a meg-
ekesek. —

részére:
dakozók:
iri 1 frt.)

kon.
F. b.

en,

KIS LAP

KÁRÓ. (Lásd a 363. lapon.)

AZ ÓDON VÁR TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

NEM csak Bözsikének volt nagy az öröme, mikor a Fillérke kutyát megpillantotta. Neve hallatára a kis kutya is vigan ugrándozva sietett Bözsikéhez és engedte, hogy ez megfogja, ölbe vegye, ami némiképp bajosan sikerült ugyan, mert arra Fillérke már mégis nagy volt, hogy olyan csöpp leányka az ölében tartsa. Nem is tartott ez a gyönyörűsége sokáig, mert egy-két percczel később a magasból női hang hallszott:

— Fillérke! Fillérke!

A kutyácska a füleit hegyezte és el akart iramodni. De rosszul számított.

— Ohó! Nem szabad elmenned! szólt Bözsike és erősen fogta.

A hívás újra hallatszott a vár felől. A mama is jól hallotta és így szólt:

— Bözsikém, ereszd a kutyácskát. A gazdája hívja.

A kicsike azonban nem tágitott. Eszébe jutott, hogy mikor először, még Budapesten ott a kapuban, megkötötte Fillérkével a barátságot, csak nagyon rövid ideig mulathatott négy-lábu barátjával és azzal biztatták, hogy majd máskor fog vele játszhatni. No, hát most itt van az a »más-kor«. Ő bizony nem adja.

Már-már szinte megharagudott a mama, mikor Florának jó ötlete támadt. Az igazat megvallva, a maga érdekében gondolt ki egy kis fufangot. Roppantul szerette volna megtudni, csakugyan az a nő van-e itt a várban, akit ő Budapesten a kapu alatt Fillérkével, később pedig a séta-téren látott. Így szólt tehát:

— Bizd csak rám, kedves mama! . . . Tudod mit, Bözsike? Fogd öledbe a kutyust és elmegyünk a nénihez, aki hívogatja, aztán megkérjük engedje meg, hogy Fillérkével játszhasál. Bizonyosan megengedi.

Bözsikének tetszett az ajánlat. Meginult tehát Florával és rövid idő alatt fölértek a bástya tövébe. Ott egy kis ajtóban egy nő állt és Flora ráismert a budapesti ismeretlen ismerősére. Ez éppen nem barátságos képpel nézett a két leánykára; de még mielőtt szólhatott volna, Fillérke kiszabadította magát a Bözsike öléből, a földre ugrott és rohanvást rohant az ajtó felé, a következő perczben már el is tűnt. Bözsike kétségbe esett sikoltással eredt utána s szintén rögtön ott termett az ajtóban; be akart menni, de a nő utját állta.

— Ide nem szabad bemenni, kicsikém!

— De én be akarok menni! Én Fillérkével akarok játszani, eressen! sivalkodott a makranczos gyermek.

Flora, épp mint első izben ott a kapu alatt, mentegetőleg szólt:

— Bocsánatot kérek, néni . . . de nem birunk a kis oktalannal. Rá ismert a kutyácskára és minden áron játszani akar vele.

A nő egy pillanatig gondolkozott s a jajgató, toporzékoló leánykát nézte, aztán így szólt:

— Jól van no, hadd teljék kedve. Ő bejöhet. Várd meg itt, kedvesem. Ne félj, nem lesz semmi baja. Negyed óra mulva vissza vezetem ide.

Kézen fogta Bözsikét és a bástya sötét boltozata alá lépve, bezárta maga után az ajtót. Hatalmas vas ajtó volt, igazi kis várkapu.

Flora szinte hüledezve bámult rá a vas ajtóra, aztán a magas bástyára. Hamarjában alig tudta mi történt, szinte féltetni kezdte testvérkéjét. De aztán mást gondolt s körül-belől eltalálta az igazat.

— Ez a nő megsajnálta a kis Bözsikét . . . beeresztette, mert bizonyosan úgy véli, hogy az ilyen csöpp gyermektől nincs mért félnie; ez ha lát is valamit, nem igen tudja, mit lát. De hát mi lehet az, amit annyira titkol? És hogy és mért került ő Budapestről ide?

Bőségesen ráért, hogy ezen töprenkedjék, mert majdnem fél óra telt bele, míg végre ismét csikordult a vas ajtó s elő tünt Bözsike, mögötte pedig a fiatal nő, ki így szólt:

— No, kicsikém, most menj szépen vissza a mamádhoz.

Ezzel vissza tért a boltozat alá és újra bezárta az ajtót.

A kis Bözsike szép almát tartott a bal kezében, de nem harapott bele. Jobb kezét a ruhácskája zsebébe mélyesztette és nem nyújtotta Florának, mikor ez kézen fogva akarta vezetni. Szaporán megindult és sajtószerűen komoly, fontos képet mutatott, ami rögtön feltűnt Florának.

— No, mi lelt, Bözsikém? Csak nem történt valami bajod?

— Ó nem! De most sietnem köll Kálmánhoz.

— Miért?

A kicsike nem felelt, csak ment tovább roppant fontos képpel s amint a még folyvást horgászgató Kálmánhoz ért, kivett valamit a zsebéből és titokzatosan a bátyja kezébe csuszattatta.

— Itt van . . . a bácsi küldi neked . . . Nem mutattam ám senkinek, a néni

sem, mert elvette volna, azt mondta a bácsi.

Kálmán nagyott nézett. Amit a kezébe kapott az egy . . . dió volt.

— A bácsi küldi nekem ezt a diót? Miféle bácsi? És miért éppen egy diót?

Már erre a kicsike nem tudott felelni. De nem is várta Kálmán a feleletet. Mert amint a diót nézegette, egyszerre csak fölkiáltott:

— Ennek a diónak a két fele össze van ragasztva, látszik az enyvezés! Ebben el van rejtve valami.

Hamar feltörte és magának is Florának is nagy ámulatára egy szorosán össze hajtogatott czédula esett ki a dióhéjból.

Bözsike nagyon elfintorította az orrocskáját, mikor látta, hogy a dió-héjből nem megenni való jó bél, hanem papiros hull ki. Hogy efféle nem igen szokott a dióhéjban teremni, azzal nem törődött, hanem odább sétált s nem is volt kíváncsi az egész dió-históriára.

Bezzeg annál inkább volt kíváncsi Flora. Szinte bele pirult, amint a czédulát megpillantotta.

— Bizonyosan levél! kiáltá mohón. Titkos levél! Végre megtudunk valamit a várbeli titokról.

Valóban levél volt. Kálmán ovatosan szétbontotta és nagyon apró irással tele írva találta a czédulát.

— Olvasd fel, hamar! sürgette Flora.

De hajh! . . . sok a csalódás az életben! Flora már alig bírt a türelmetlenségével és izgatottan leste, micsoda érdekes titok fog a levélből kipattanni; de mi történt? Ez történt:

Kálmán készségesen olvasni kezdte a levelet, mely így kezdődött:

»Rég lesem az alkalmat. Mindenek előtt arra kérlek, el ne árulj, ne szólj senkinek, de senkinek . . .«

Idáig olvasta Kálmán hangosan, aztán hirtelen elhallgatott.

— No, olvasd hát tovább! türelmetlenkedett Flora.

Olvasta is Kálmán, de nem hangosan, hanem csak a szemeivel futott végig a sűrű sorokon, még pedig láthatólag megdöbbenve és izgatottan. Oda sem figyelt mindig újra megszólaló hugának a sürgetésére s mikor végére ért a levélnek, szó nélkül összehajtotta a papírost és . . . a zsebébe dugta.

Flora valósággal fölsikoltott ijedtében.

— Kálmán! Mit csinálsz? Hát nem olvasod föl nekem azt a levelet?

— Nem lehet, Floriczám; legalább egyelőre nem.

— Ó, ez már csunyaság! fakadt ki a leányka majdnem elpityeredve. Hiszen tulajdonképen én juttattalak hozzá és most . . . most te már bizonyosan megtudtál valamit és magadnak tartogatod a titkot! Ez nem szép, ez . . . ez nem testvéri eljárás!

Kálmán nagyon komoly maradt és egy kis ideig elgondolkozott. Aztán így szólt:

— Ne vedd rossz néven, Floriczám, de igazán nem közölhetem veled, mi van ebben a levélben. Nagyon komoly dolog s még magam sem tudom, mit fogok tenni, mit szabad tennem? De amikor megjön az ideje, mindent elmondok neked.

— Ó, ismerem az ilyen biztatást! duzzogott a leányka.

Kálmán gyöngéden megczirogatta hugocskáját.

— No, légy okos és bizzál bennem. Meglásd, örülni fogsz neki. Azt hiszem,

nagy szükségem lesz a segítségedre, ha csakugyan bele fogok valamibe.

— Hogy segíthetnék, ha nem tudom, miről van szó? kérde Flora kissé engesztelődve.

— Bizni fogsz bennem és meg köll mutatnod, hogy különb leány vagy az afféle szeleburdi fecsegő kis lányoknál. Egyelőre beéred annyival, hogy valami keveset tudsz a titokról; de nem szabad ám róla senkinek szólanunk, Arankának és Imrikének sem, sőt . . . kissé bajos . . . még a mamának sem. Az a kérdés: magadba tudod-e a titkot fojtani?

— Azt majd meglátod, felelé Flora büszkén.

— No, hiszem is. És ugy-e, megteszel egyet-mást, amire kérni foglak, még ha nem tudod is, mire való?

— Hát . . . ha már éppenséggel nem lehet máskép . . . nem bánom. De majd egyszer teljesen beavatsz a titokba, ugy-e?

— Nagyon természetes. Legelső sorban te fogsz mindent megtudni. De nem szabad nyugtalankodnod, kérdezősködnöd, hanem pontosan teljesítened köll, amit mondok . . . Azaz . . . ha ugyan teszek valamit. Még nem tudom.

Flora szinte megborzongott az örömtől. Voltaképen teljesen meg volt elégedve, mert hiszen ő most részese egy nagy, fontos titoknak és nem baj, ha egyelőre nem tudja is, mi az a titok. Elég az, hogy Kálmán tudja. Kálmán okos és komoly fiu és ha neki segíthet valami fontos dologban, az már maga is nagyon megtisztelő bizalom.

Ezen a napon azonban semmi sem történt. Kálmán láthatólag vivódott magával, félre vonultan járt-kelt és gondolkodott;

a vacsoránál még a mamának is feltűnt nagy elmélyedése és szórakozottsága.

— Bajod van, kedves fiam? kérde aggodva.

Á L O M.

*Tündér-álmom volt az éjjel,
Magam is tündérke voltam,
Virág-alattvalóimnak
Virág-nyelven parancsoltam.*

*Virágból telt koronám is,
Virágból királyi székem;
Boldog uralkodó voltam
S boldog volt az én hü népem.*

*Zsuzsi néném tisztelettel,
Csodálkozva rám tekintett;
Viczájának is hódolást,
Engedelmisséget intett.*

*Szóval: nagyon boldog voltam,
Csak hogy egy kicsikét fáztam.
Ezt a különös borzongást
Magamnak hogy magyarázzam?*

*Tagjaimat össze huzom,
Megfordulok . . . ime tudtam:
Hát úgy volt, hogy álmomban a
Takarómat messze rugtam.*

— Ó dehogy, mamácskám! Épenséggel semmi bajom . . . csak elgondolkoztam egy kicsit.

Flora egyet-értőleg hunyorított feléje. Csupán ő tudta, hogy Kálmán titkos, nagy dologban törli a fejét.

Sokáig nem aludt el Kálmán ezen az éjjelen. Százszor is újra meg újra meghányta-vetette a dolgot.

— Csak tudnám, helyes-é, ha megteszem! De hát ha nagy hibát követek el?... Csak hogy... hát ha mégis jót teszek vele?

Hosszas gondolkodás után végre elszánta magát.

— Megpróbálom. Nem igen lehet baj belőle, hiszen a hatalmamban marad.

Más nap reggel egy kis tanácskozást tartott Florával, aki mind-untalan azt ismételtette:

— De nem értem...

— Nem baj, sőt annál jobb. Csak tedd meg.

Mindjárt a reggeli után sétára indultak kettecskén, még pedig arra felé, ahol a vár öreg öre rendszeren dolgoztatni szokott a maga veteményes földecskéjén. Most is ott kapálgatott.

— De ott van-e a kutya is? szolt Flora.

— Bizonyosan. Mindig kíséri. De aztán ügyes légy, Floriczám!

Ez uttal nem kerülték el az öreget, hanem inkább egyenesen feléje sétáltak, miközben meg-megbámulták az öreg veteményeit.

— Nézd, Kálmán, mekkora káposzta! No, már ez csakugyan gyönyörű! kiáltott fel Flora.

— Az ám! De hát ez a sok szép ugorka! Ennél különbet még a budapesti piacon sem látni.

— Nem is hinné az ember, hogy ezen a görbe hegy-vidéken ilyesmi is megterem. Nekünk mindig azt mesélték, hogy itt legfőljebb krumpli terem.

A két testvér ezeket csak egymásnak mondogata, mint ha még nem is igen vet-

ték volna észre az öreget. Ez azonban hallott mindent és a dicséret nagyon jól esett neki. Nem is tudta szó nélkül megállani s elégedetten mondá:

— Hát bizony, kedves kisasszonykám, úgy van az, hogy a jó áldott föld mindig háladatos és aki nem sajnálja tőle a fáradságot, azt meg is jutalmazza.

— No, de mégis csak érteni is kell hozzá, jegyzé meg Kálmán nagy érdeklődéssel. Én ugyan nem tudnám, hogyan fogjak hozzá?

— Meghiszem ifiuracskám, felelt az öreg jó izü és elégedett nevetéssel. Csak épen úgy, amint meg én nem boldogulnék azokkal a tudós könyvekkel, amelyekből urfi tanul. No, az persze nehezebb is; de az az ilyen kertész-munkának is megvan a maga csinyja-binyja.

És mindjárt magyarázni kezdte, Kálmán pedig oly figyelmesen hallgatta mint akár az iskolában a tanár előadását. Hogy Kálmán néha sajtáságosan kacsingat Flora felé, azt buzgó beszéde közben az öreg nem vette észre.

(Folytatása következik.)

K É T J Á T É K.

— Közli Zsófi néni. —

HOSSZUK már az esték, hidegek is járnak, sokszor beszorulunk a szobába. Ügyes gyermekek, dolguk végeztével, a szobában is találnak vidám játékot. Minapában nálam mulatott egy kis gyermek-társaság s játékaikból közlök kettőt, hát ha akadnak kis olvasók, akik még nem ismerik? Egy-egy hosszú estén hasznát vehetik.

Tizenöt kérdés. Játshatják ketten-hárman is, de ha többen vannak, annál jobb. A játékosok egyike valamely tárgyra gondol és nagyobb bizonyosság kedvéért, meg

hogy vita ne lehessen, le is írja egy darabka papírosra s ezt össze hajtva leteszi az asztalra. A többi játékosok sorban kérdést intéznek hozzá a gondolt tárgyról és neki kötelessége, hogy a kérdésekre igazán és helyesen feleljen. A kérdések számát előre meg kell szabni s rendszeren elég tizenöt kérdés; de a társaság tetszés szerint többre vagy kevesebbre is szabhatja. A játékosok ügyességétől függ, hogy olyan kérdéseket tegyenek, melyekkel hamar kifürkészhetik a gondolt tárgyat. Például: Az, akit ki kell vallatni, ezt gondolta és írta fel: »a hold«. Az egyik játékos kérdi:

- Milyen a színe?
- Fehér.
- Milyen az alakja?
- Kerek.

Ezekből még akár ezüst pénz-darabra, akár ezüst gyűrűre gondolhatni. De ha ügyes kérdések következnek, kipattan a titok. Pl. így kérdezzetik tovább:

- Élő vagy élettelen?
- Élettelen.
- Hol lehet látni?
- Az égen.

Már ekkor könnyű kitalálni, hogy a gondolt tárgy: a hold. A ki legelőször mondja ki, azt illeti a jog, hogy most már ő gondoljon valamit s a többiek kérdezzék. Ha a megszabott számú kérdéssel a játékosok nem találták ki a gondolt tárgyat, akkor vesztesek és a győztes uj tárgyat ad fel, azaz gondol. Viszont ő a vesztes, ha a gondolt tárgyat a megszabott számú kérdésekkel kiderítik. A vesztesek aztán az előre megszabott bírságot vagy zálogot fizetik.

Add ide a ládám kulcsát! Ehhez a játékhoz nagyobb társaság szükséges. Hosszu zsinórra kicsinyke kulcsot fűznek és a zsinór két végét összekötik. A játékosok mindegyike mind a két kezével megfogja a zsinórt és így kört alkotnak, középen pedig a kulcs-kereső áll. A körülállók egyike a kis kulcsra teszi a kezét, a szomszédja felé csusztatja a kulcsot és annak keze alatt hagyja, vagy pedig csak úgy tesz, mint ha ott hagyta volna, igazában

pedig vissza csusztatja. Mind a két szomszédja aztán épen így tesz és azután a zsinór-tartók valamennyien: mindegyik folyvást a szomszédjai felé járítja a zsinóron a kezeit és úgy tesz, mint ha átadná vagy átvinné a kulcsot. Közben még beszéddel is lehetőleg növelik a zavart, kiáltozva: »Itt van, fogd! Add tovább! Nekem nem köll!« stb.

A középben álló kulcs-keresőnek az a feladata, hogy kitalálja, hol a kulcs? Akire gyanakszik, ahhoz oda lép s így szól:

— Add ide a ládám kulcsát!

A megszólított köteles mind a két kezét fölemelni. Ha nincs nála a kulcs, nevetve mondja:

— Sajnálom, nem szolgálhatok, másnál kereskedjél!

S a kulcs-kereső tovább találgatja. Akinél megtalálja a kulcsot, az tartozik azután beállani középre kulcs-keresőnek.

Pótló rejtvény.

<i>ár</i>	<i>lap</i>
<i>ma</i>	<i>ér</i>
<i>adó</i>	<i>kar</i>
<i>én</i>	<i>akó</i>
<i>rab</i>	<i>lak</i>
<i>íz</i>	<i>őz</i>
<i>tél</i>	<i>lant</i>
<i>át</i>	<i>ideg</i>

E szavak elé tett pótló betű azok értelmét megváltoztatja; ezen kívül pedig a pótló betűk össze olvasásából régi magyar mondás tűn elő.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Rüstig Zsigmond, az új Robinson“.

Írta Marryat, a magyar ifjúság számára fordította dr. Dulácska Géza: 94 képpel, kemény táblába kötve.

BAKÁSZ BÁCSI ISKOLÁJA.

P

UTTHONY - hordó öreg Bakász végig ment a hosszú utcán. Minden házba betekintett minden házban megkérdezte:

— Hej, hó! Van-e itt rossz gyerek?

De csak a kuvaszok csaholása feleltrá:

— Torzasborzas vén szakálás putnyhordó öreg Bakász, elmenj innen, mert az

inadba harapunk!

Erre már szinte haragra lobbant az öreg:

— Kapu zörren, lánczom csörren! No bizony! Megérem még, hogy egy rossz gyereket sem találok a faluban.

Ment tovább. Már a Pörölyék műhelye elé ért. Benn a műhelyben három kovácslegény verte a vasat kipegő-kopogó csilingelő vidám taktusra.

No, ide jó lesz beszólni:

Kis kalapács, nagy kalapács . . .

Itthon vagy-e szurtos kovács?

Lirom-lárom, réz-reszelő:

Ha itthon vagy, gyere elő!

De a három kovács legény oda se hederített a szóra. Kopogó kalapácsuk járta tovább csilingelő tánczát a tüzes vason. Bakász bácsi már készült odább menni egy házzal, csak egy szóra fordult még vissza:

— Somfa-erdő kerekedjék a kentek kertje végén. Somfa-erdőben csupa kalapács-nyél teremjen. Azt a sok kalapács-nyelet mind kenteknek kelljen elnyúni!

Rá se hallgattak. Csak a kapuban őgyelgő Kullancs kutya törülte az orrát oda a térde kalácsához. Az bizony nem ugatta meg.

— Utóbb is jó helyen járok, gondolta magában az öreg. Azzal befordult a kis kapun.

Már a tornáczon éktelen zsvaj ütötte meg a fülét. Mint ha száz visitó taligakerék került volna egy rakásra.

A Pöröly mester fiai voltak; három kis kalapács. Az apjuk nem volt ide-haza, annak az öröme csaptak hamarosan egy kis zsvib-vásárt.

Mikor az öreg Bakász belépett közéjük, egy perczre elcsöndesült a zaj. A kisebb kalapácsok ijedten bujtak el: ki az asztal alá, ki az ágy alá. De a nagyobbik, a bátyjuk, mokány elszántsággal állt ki a közép-re. Bátran szeme közé nézett a gyerekijesztő putnyosnak:

— Mit keres kend itt?

— Rossz gyereket keresek. Van-e?

— Minek kendnek a rossz gyerek?

— Minek? Hát csak annak, hogy én a rossz gyereket szeretem. Bele rakom a putnyomba, aztán viszem haza.

— Aztán mit csinál kend otthon velük?

— Mit-e? Hát verekszem velük. Egész napunk abban telik, hogy birkózunk. Hol

én verem őket a földhöz, hol ők engem. Úgy meghempergetjük egymást, hogy csupa gyönyörűség.

— Vannak ott már többen is?

— Micsoda? Valami százan! Mind szem-szedett hires verekedő. Azokkal köss ki öcsém, ha mersz! Kisebbséget elbulolni nem virtus. Gyere velem, azokkal verekedjél!

A kalapács-fiú daczosan ütötte fel a buksi fejét:

— El is megyek!

Ocssei, a kisebb kalapácsok. sirva-ríva bújtak elő; megfógták a ruhája szélét, úgy marasztalták:

— Ne menj el bátyja, ne menj el!

De már akkor az öreg Bakász egyet csavarintott a gallérján, azzal hopp! . . . s ott volt hátul a puttonyban.

BIRKÓZTAK, DÜLEKEDTEK. (Lásd a 362. lapon.)

Utközben még fölszedett vagy kettőt-hármat. Aztán ment egyenesen haza.

Nem telt bele három sohajtás, már ott-hon voltak a nagy aczél-várban, mert hogy ott volt az öreg Bakász lakása.

A nagy fekete aczél-vár vas-kapui csikorogva zárultak be mögöttük.

Hanem hát ilyen várat sem egyhamar látott ám kalapács! Szivárványos aczélból volt a teteje; kovácsolt kemény vas minden fala, bástyája. Még az ablakokon is üveg helyett fényes aczél-háló. Ami csak körös-körül látszott: bokor, fa, virág, mind

csupa merő vas. Még a vas-kavicsos utak mellékein is a sima pázsit helyén hegyes zsindegy-szögek meredeztek.

Nagyot bámult ere a kis kalapács.

— Hát a verekedő pajtások merre vannak?

— Azok ott benn vannak az iskolában. Tanulják már javában a mai leczkét.

Hm! Iskola! Ez egy kicsit elvette a kedvét.

De csak nem olyan ahol, irni, olvasni tanítanak?

Az öreg Bakász megnyugtatta.

— Van eszünkben az irás, olvasás! Hogy még utóbb csont nőjön valamelyőtök fejében? Oda nézz!

Azzal kinyitotta az ajtót.

Benn az iskolában neszelt, visított, verekedett már akkor valami száz gyerek. Ment a verekedés egész vigan. Birkoztak, dülledtek, egymás hegyén-hátán hemperegve gyürték-marták egymást. (Lásd a képet a 361. lapon.)

Hej, micsoda hujja-hó támadt, mikor az új pajtásokat belépni látták! Nyomban ott termett mellettük egy pár vaskos markos verekedő s csupa kóstoló-képen hatalmasan fejbe kollintotta egyik a kis kalapácsot.

Ennek se köllött több. Ucczú! . . . nyomban oda keveredett a többi közé. Részt vett a birkózásban maga az öreg Bakász is. Meggyomrozták, helyben-hagyták, úgy el agya-bugyálták egymást, hogy mire megszólalt a nagy aczél csengő az iskola tetején, már akkor csupa kék-zöld folt volt valamennyi.

— Elég lesz mára! szólt a vén Bakász. Majd holnap folytatjuk. Most gyerünk ebédelni!

Hosszú tágas terembe mentek át a fiúk.

Ez volt az ebédlő. Ott is csupa vas volt minden: asztal, szék, tányér és kanál.

Az öreg Bakász neki állt kenyeret szelni. Hanem hát kemény volt a kenyér, nem fogta a kés. Kapta magát, letette az egész kenyeret az asztal közepére. Nagyot ütött rá az öklével, úgy hogy diribdarabra esett szét a kenyér.

Mikor egy darabot oda dobott a kalapács-fiúnak, akkor látta csak, hogy az a kenyér is csupa kemény vas.

Fog legyen, a melyik azt összerágja!

Nem sokára jöttek a szakácsok. Tizenkét bőr-kötényes kovács-legény hatalmas aczél-üstökben hordta be a levest. Maga a vén Bakász hosszú nyelű vas kanállal merte ki minden fiu tányérjára a részét.

— Egyetek fiuk! Addig egyetek, míg meleg. Ha kihül, megkeményszik.

Hát szerelmes rozmaringom! . . . akkor látja ám a kalapács-fiu, hogy a leves is tiszta olvasztott vas. Csak úgy szikrázott a melegtől.

Bezzeg elment tőle a kis kalapács étvágya. (Elment az már egyébtől is!)

Ebéd után szabad volt a pihenés. Mire azt a sok vas ételt megrágták a fiuk, bizony be is esteledett. Naponként csak egyszer kaptak enni, nehogy a kemény étel megfeküdjön a gyomrukra.

Alkonyatkor megmutatták mindegyiknek a fekvő helyét. Persze, az is csupa vas volt: derék-alj, feje-alja, takaró.

Aki megszokta, annak elég jó; de aki meg nem szokta, gondolhatni, micsoda fekvés esik azon!

Más nap, hogy iskolába köllött menni, csak oda áll a kis kalapács a vén Bakász elé.

— Ma nem verekszem.

— Miért te?

— Nincs hozzá való kedvem.

— Nincs-e? Hát akkor én minek eteselek téged itt?

No iszen! Pompás eledellekkel tartotta őket! A kis kalapács újra megszólalt:

— Szeretnék már haza menni.

— Micsoda? Tán csak nem azt akarod mondani, hogy felcsapsz jó gyerekek?

— De biz' azt!

— No, akkor nekem nem köllesz. Én itt nem tartlak. Nekem nem köll a jó gyerek!

Azzal galléron kapta a fiut és hopp a putonyba! Mire a három sohajtásnyi idő letelt, már akkor otthon volt az apja házában a kis kalapács.

A kis öcsse-kalapácsok nem győzték bámulni a bátyjukon történt változást. Olyan csöndes, olyan szelid fiu lett belőle, mint a bárány. Használt neki a Bakász bácsi iskolája.

Eddig vót, meddig vót,
Kelemennek kedve vót.
Tarisznyája tele vót,
Szedd ki, ami benne volt.

Nándor bácsi.

KÁRÓ.

(Képpel a czimlapon.)

AZ ÉN kedves vizsla-kutyám Káró,
Olyan büszkén jár-kei mint egy báró.

Szöre fényes, színe kávé-barna,
Hó-fehér a lába meg a farka.

Sejti is, hogy róla szól az ének.
Hogy most az ő dolgáról beszélnek.

Mint ha fotografus előtt állna:
Ugy tekint rám, kedves asszonyára.

S hogy ha nyujtom a baráti jobbom',
Nyájaskodva bele vág, ha mondom.

De ha látja, hogy veszem a puskát:
Soha olyan bolondos kutyuskát!

Szüköl, vinnyog, kaffog, csahint, szökken —
Hogy az ember szinte bele hőkken.

Jó vadász-vér szorult ám beléje —
Csak vadászni! Ez öröme, kéje.

Tömött vaddal szobám tele rakva —
Sokszor mentünk együtt mi a vadra.

Hanem fagyos adta kis bolondja! —
Ugy megreszket mint a nyárfa lombja.

Annál jobban szereti a kályhát,
Ott szundikál s szövögeti álmát.

Álmát a szép, rügyező tavaszról,
Meleg őszön zizegő harasztról;

Hosszu csörte nádi szalomkáról,
Fölgeggenő vadliba-falkáról;

Fölrebbenő sebes vad-kacsáról,
Gágogásról, zagyva hápogástól.

Majd nyihákol, neszt hall, menne menne —
Lába mozog, vadászni szeretne.

A GONOSZ KOVÁCS.

— Mese két képpel. —

HOL volt, hol nem volt: hajdanában valamikor és valahol volt egy jó öreg kovács mester és annak egy fia, Gyuricza. Szorgalmas ember volt az öreg kovács és derekasan megtanította a fiát

is a mesterségre, de biz' azért csak nagyon szegényesen éldegélhettek, mert kevés munkák akadt. A szelid öreg azonban nem zúgolódott. Ha nem volt mit kovácsolnia, kiült a műhely elé és hasznos dolgokra oktatgatta a fiát.

Egy napon, amint így a ház előtt üldögéltek, Gyuricza fölkiáltott:

... HÁRMASBAN NAGY TANÁCSOT TARTOTTAK. (Lásd a 366. lapon.)

— Ni, az a gonosz veréb mindjárt bekapja azt a gyönyörű kis pillangót!

Kicsibe mult, hogy ez meg nem történt. De az öreg kovács fölugrott és erre a veréb ijedten odább röppent. Ám a tarka kis pillangó kimerülten, talán már sebesülten is leesett a földre; nem is a földre,

hanem egy kis pocsolyába, ahol aztán tehetetlenül vergődött.

— Mentsd ki onnan szegénykét, fiam! szolt az öreg.

— Talán már vége is van!

— Csak próbáld meg! Hát ha még föléd? A legparányibb teremtmény is örül

az életnek, érzi a gyötrelmet. Segitenünk kell, ahol tudunk.

Gyuricza készségesen kiszabadította a pillangót a vízből, óvatosan a tenyerére tette s úgy tartotta a napon. A kis pillangó csakhamar mozogni kezdett, szárnyait a nap gyorsan megszáritotta s Gyuricza egyszerre csak azon vette magát észre, hogy a pillangó elröpült.

Nem röppent messzire. Egy közeli bokorra ereszkedett le. De amint oda néztek,

mint ha nem is pillangót láttak volna, hanem aranyos csillogó kis alakot. És tisztán hallották, mikor így szólt:

— No, emberséges kovács! Amiért ilyen jó vagy és ilyen jóra tanítod a fiadat, hálás leszek mindenkor.

És e naptól fogva csodálatosan jóra fordult az öreg kovács dolga. Annyi munkát kapott, hogy alig győzte és mindenki dicsérte a munkáját. Messze földön híres lett, még a negyedik határból is hozzá

... SZALMA-SZÁL VOLT A PARIPÁJOK. (Lásd a 366. lapon.)

jöttek lovat patkoltatni, kereket vasaltatni. Meg is gazdagodott volna az emberséges kovács, ha az a nagy baj közbe nem jön, hogy súlyos betegség lepte meg. Érezte, hogy meg sem gyógyul többé és nagyon sajnálta, hogy ha meghal, híres műhelye is zárva marad, mert Gyuricza még kicsi fiú arra, hogy majszter lehessen. Eszébe jutott azonban, hogy messze valahol él egy atyjafia, aki szintén kovács mesterember.

— Ugy hallottam, szegény ördög, rossz sorban van. Legyen ő a fiam gyám-apja és legyen helyettem majszter a műhelyben, amíg Gyuricza felnövekedik.

Eljött az atyafi és fogadta szentül, hogy gondját fogja viselni Gyuriczának is, a műhelynek is. A jó öreg nyugodtan hunyta le örökre a szemét.

Siratta Gyuricza az apját, néhány nap múlva pedig már keservesen tapasztalta, hogy ugyancsak bőségessen van oka a

sírásra. Gyámja, az új majszter, úgy viselkedett, mint ha itt minden az övé volna és csak kegyelemből tartaná Gyuriczát. Száraz kenyérnél nem is igen juttatott neki egyebet, de igenis bőven kijutott a kemény szó, sőt verés is, a legnehezebb munkából pedig annyi, hogy szegény Gyuricza a legbuzgóbb szorgalommal is alig győzte. Maga a gonosz kovács pedig bőségben és kényelemben élt, mert folyvást sok volt ugyan a munka, de a java-részt Gyuriczával végéztette.

Napról-napra busabb lett Gyuricza s egy este, amint a hold fényénél künn üldögélt a ház előtt, eszébe jutott az a régi kis eset a pillangóval. Fölsohajtott:

— Hej! Bizony nem vált be, amit akkor az a kis tündér ígért!

— No no, Gyuricza! szólalt meg egy vékonyka hang a közeli bokorból. Talán valami bajod van?

— Nagyon is! Koldusnál, szolgánál keservebb sorsra jutottam az apám házában!

— Ejnye no! Hiba, hiba, de csak viseld türelemmel. Majd meglátjuk mit tehetünk.

Gyuricza nem látta ki beszél hozzá, azt sem látta, hogy egy tündér kisasszonyka röppen el onnan s szállt messze, nagyon messze, mignem végre két tündér vitézkével találkozott. És aztán hármában nagy tanácsot tartottak. (Lásd a képet a 364. lapon.)

Amint a napok multak, a szegény Gyuriczának csak még rosszabbra fordult a sorsa. Utoljára már sehogy sem bírta elviselni.

— Inkább világgá bujdosom! gondolá elkecserevedve.

Meg is tette. Egy este könnyes szemmel ölelte meg a kapu-félfát, elbucsuzott szülő-házától és világgá ment. Derekasán értette már a mesterségét, szeretett is dolgozni, hát nem félt, hogy meg nem él a két keze munkája után.

A gonosz kovács pedig még örült neki, hogy így fordult a dolog.

— Ugy is le akartam rázni a nyakamról, hát annál jobb, hogy a maga jószántából állt odább. Most már itt minden az enyém.

Már egészen bele szokott a jó dolgába és amint az idő mult, nem is gondolt többé Gyuriczára.

Hanem egy napon aztán megint furesán fordult a dolog. Javában dolgozott a műhelyben, mikor egy vékonyka hangot hall:

— Hires majszter, kovács mester, patkold meg a lovainkat! De iziben, mert sietős az utunk nagyon!

A gonosz kovács csodálkozva nézett körül, mert eleinte nem látott senkit; de amint lehajolt a föld felé, ahonnan a hang hallatszott, két iczi-piczi lovast pillantott meg, akik nagy sebesen nyargaltak elő. Még pedig, csodák csodája! . . . szalma-szál volt a paripájok. (Lásd a képet 365. lapon.) Nagy haragra lobbant a gonosz kovács.

— Mit lábatlankodtok itt, ti haszontalan kis lyükkik? Csufolni akartok, hogy patkót verjek szalma-szálra? No megálljatok! Mindjárt megpatkolom én a paripátokat!

Hirtelen kirántotta alólok a szalma-szál-paripákat és rádobta az izzó szén-parázsra. A két kis szalmaszál akkora lobbort vetett, hogy majd a ház is kigyuladt; de ez csak egy pillanatig tartott. Azután lelohadt a láng, de sőt az izzó szénparázs is kialudt.

A gonosz kovács folytatni akarta a munkáját s ekkor vette észre, hogy fekete a szén és hideg a vas, melyet épp kovácsolni készült. Sietett a fujtatóhoz, hogy fölélessze a tüzet, mert tűz nélkül nem lehet a vasat lágyra hevíteni, e nélkül pedig nem lehet kovácsolni; fujtatta, majd bele szakadt, de a tűz csak nem éledt föl. Végre teljesen kimerülten, lihegve hagyta abba.

Más nap fölgyújtotta a tüzet, de alig fordult egyet-kettőt, már a tűz kialudt. És hiába erőlködött szakadásig, nem tudott tüzet teremteni. És harmadnap és azután tovább mindig csak így volt. Hiába jöttek az emberek, nem tudott számukra egy árva szögecskét sem elkészíteni; így aztán rövid idő alatt feléje sem ment senki, inkább csufolták:

— No, majszter uram, mikor lesz tűz a műhelyben?

Gyuricza ezalatt messze járt idegenben és amint az évek multak, derék szál legénynyé növekedett. Egyszer aztán nagyon elfogta a vágy, hogy újra lássa szülei hajlékát. Nem is ijedt meg már most a maga árnyékától. Hát egy napon egyszerre csak ott termett az apai ház előtt.

Bizony alig ösmert rá. A falai dűledeztek, a teteje behorpadt, a műhelyben pókhaló lepte a tüzhelyet, üllött, pőrölyeket; a ház előtt pedig egy előregedett, beesett, kiéhezett képű vézna ember gubbaszkodott. Mikor ráismertek egymásra, a vén gonosz kovács mogorván szólt:

— Éppen jókor jöttél meg! Én már koldussá lettem, most légy te is koldussá az apád elátkozott házában.

Mikor Gyuricza megtudta, hogy és miképen áll a világ, semmiképen sem akarta hinni. Sietett a műhelybe, meggyújtotta a

tüzet... hát a legpompásabban égett. Elővett egy darab vasat, megtüzesítette és hamarosan egy pár remek patkót kovácsolt.

A pőröly csattogására oda özönlöttek az emberek.

— Ni, már ég a tűz! És ni ni! Hisz' ez a Gyuricza! Megjött a Gyuricza!

— Meg ám, kedves szomszédok, és most már én leszek itt a majszter az apám helyén!

Ámult-bámult a vén gonosz kovács és lecsuklott a feje.

— Értem már, dörmögte magában. Én rajtam volt az átok gonoszságomért!

Elsompolygott, nem is látták többé; mint nyomorult koldus tengődött s járt faluról falura.

Gyuricza pedig hamar rendbe szedte az apja házát, s rövid idő alatt épen olyan híres kovács mester lett, mint az apja és jó dolga volt élte fogytáig.

MEGFELTÉSEK ÉS MEGFELTŐK.

A »KIS LAP« LIII. köt. 21-dik számában közölt rejtett-szám megfejtése:

80	=	80	
10	70	=	80
15	25	40	= 80
30	10	15	25 = 80

Helyesen fejtették meg: Bohrandt Lajos, Jurenák Ferencz, Árgyelán Vilma, Müller Mariska, Andreánszky István, Esterházy Erzsébetke, Preisach Frida, Kossaczky Gyula, Breszlauer Blanka, Graefl Paula és Márta, Seyderhelm Feri, Bécsy Lajoska, Loránt Ella, Kramer Margit, Ernyei Anna, Robitsek Anna, Czike István, Lőrinczy Mariska, Schwarz József és Béla, Spitz Janka, Mérey Ágosta, Pless Miklós és Dezső, Steiner Olga, Leo, Dezső és Misi, Pilz Erika és

Felice, Koch Nándor, Molnár Ferencz, Jalsoviczky Irénke, Czékus Lenke, Farnos Eszti, Przybilla Jenő, Danilovicz János, Badics Gizzi, Nékám István és Ervin, ifj. Körösi Károly, Angermayer Béla, Jakab Pirooska, Balogh Gáborka, Lányi Viola, Melinda és Tivadar, Hutter Lajos, Armuth Erzsike, Masjon Márta és Vili, Eysner Frigyes, ifj. Bolyó Károly, Zetzl Győző, gr. Degenfeld Ilka, Ringer Lilike, Ebeczky Gabriella, Hollós László, Turcsányi Imre, b. Gerliczy Margit és Felix, Rimay Erzsike, Gál Pista, Czukor Gyula, Hám Lajos és Ernő, Koronthály Zoltán, Hermann Sándor, Astleithner Teréz és Arthur, Boros Emmike, Engel György, Benedek Dávid, Bachrach Mátyás, Nagy Lenke és Ernő, Krajcsovicz Paula, Ottó és Sándor, Topitzer Tóni és Heszke Irma, Negrutiu F. Szilvia, Frey Margit (Irkából kitépott papirosra levelet írni nem illik. *F. b.*), ifj. Némethy Károly, Mándy Thyra, Weisz Mariska és Sándor, Vaida Mariette és Feri, Hirsch Olga és István, Nemes Irén és Ödön, Veres Gizike, Eötvös Helén, Lázár Gábor, Záborszky Mariska és Dezső, Sylvester Irma, Balogh Andor, Hollak Ferencz, Bogvay Ernő, Grün testvérek, Materny Aranka és Irénke, Sier Friczike, Veisz Gyula, Török Ella, Bournáz Kamilla és Gizella, Szalkai András és Pál (A leveletek papirosa foltos és rongyos. *F. b.*)

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Loránt Ella, Budapesten*, kinek a jutalom-könyvet (*Tammenburgi Rózsa*, írta *Schmid Kristóf*, átdolgozta *Domászy Ferencz*, hat színes képpel, szép vászon-kötésben) a kiadó hivatal megküldi.

*

A *»Kis Lap«* LIII. köt. 20-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Z nekáll Pistike, Mándy Thyra, Eötvös Helén, Balogh Andor, Materny Aranka és Irénke (Magatok irjatok! *F. b.*), Szikszai Eszti.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Klopstock Tekla. Csak ugyan ügyes ötlet volt tőled azt a lev. lapot küldeni mely a te szülőfölded, a festői Árva vármegyének tündeti föl festői tájait s csinoska székvárosát. — **Koronthály Zoltán.** Az előző üzenet egy része neked is szól. — **Ozkar bácsi.** Kapóra jött. — **Hankó Zsiga.** XI-nek (11) a fele VI (6). Ez bizony már régi trefa. — **Mármarosból** valami *Pili* füeska megfejtést s kérést közöl velem; de amugy is pöcsétes levelező lapján a vezeték neve merőben olvashatatlan. Ha erről magára ismer: tiszta sorokban ismétlje meg küldeményét. Azt a könyvet megrendelheti ott Mármarosban is. — **Kovács Mariska.** Ha választ nem kaptál, akkor a leveled nem jutott el hozzám. Vagy pedig türelmetlenség.

gedben nem bírtad bevárni az egy vagy két hetet, míg leveled elintéztetik. Ha valamely írásról azt mondom, hogy rendetlen: az rendetlen is volt. Rejtvényed szabatosan van megszerkesztve, de nagyon is könnyű. — **Bauer Henrik.** Mire feleltem volna, ha semmit sem kérdeztél? Sokan közületek amolyan fölösleges, mondva csinált kérdésekkel fordulnak hozzám, csak hogy nevöket ott lássák a Forgó bácsi postájában. Ilyen levelekre sohasem válaszolok. — **Szalkai András és Pál.** Figyelmeztetek, hogy mocskos papirost használtok az írásra. — **Vajda Mariette és Feri.** Nincs megfelelően kidolgozva. A gyarló rajz, hagyján. Nem mindenki tud rajzolni. De egyéb hujja is van a rejtvénynek. — **Seregi (?) Jó,** meg a rajza is ügyes. De mikor ez is olyan nagyon könnyű! — **Andreánszky István.** A te kérdéseid: ki hozta be első a burgonyát s dohányt stb, szintén azok közé tartoznak, amelyekre nem jár válasz a *»Kis Lap«*-ban. Csak épen, hogy kérdezhess; mert, hogy magad is tudod, valószínű. Különbön hogy is juthatott volna eszedbe a burgonya s a dohány? **Mért** nem a káposzta iránt érdeklődöl, vagy mért nem vagy kíváncsi arra: ki az, aki első ette meg a rákot? Mert erről, nem lévén ismeretes, nem is szól a te könyved. Vagy hogy engem akartál ki-kérdezni, tudom-e? Rejtvényeid nagy része olvashatatlan. Hogy kedvedet ne szegjem, találós kérdéseidből vagy kettőt közlök. Máskor pedig ne írj rongyos szélű papirosra. — **Bécsy Lajoska.** De ha ugy tetszik szerencse istenasszonynak, hogy más felé fordul? Sorsolás csak 52 van egy évben, ti meg hány ezerezen vagytok! — **Esterházy Erzsébetke.** Már 9 éves öreg kis leány vagy? No leszel te még öregebb is. Én legalább őszintén kívánom. Hogyan? És már vadászol is? A 798 nyul s 66 fogoly közül mennyit löttél magad? Már miért is nem löttetek 799 nyulat s 62 foglyot? Örvendtem vidám soraiddnak. — **Müller Mariska.** Kedves érdeklődésed jól esett. Minden rendén van, köszönöm. — **Czukor Gyula.** Tavaly már megjelent egyszer. Minden évben csak ki nem adhatom? Ez tőlem szerénytelenség volna. Majd, ha az Isten éltet addig, tíz év multán megismételem. — *Több leveletről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Szilágyi Elizke (Rác-Keve) Jalsoviczky Irénkével. — *Berényi Irmuskának* üzeni *Berényi Margitka*: Sopron, dr. Berényi Pál ur czimén.

JÓ SZÍV.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére: **Bauer Henrik** 60 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozón.

F. b.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapestén,